

Číslo: 12/2013

ZPRAVODAJ

ekologických nevládních
organizací

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ NEDĚLÁ PRÁCI, ZA KTEROU JE PLACENO

Ačkoliv by měl být konec roku odpočinkový, v posledním měsíci roku 2013 se toho na poli ochrany životního prostředí událo mnoho. Nemálo vzrušení vyvolalo vypsání zakázky na propagační předměty pro kampaň Česká příroda Ministerstvem životního prostředí. Vedle tužek, propisek, deštníků, manžetových knoflíčků a dámských šátků, dostalo MŽP nápad propagovat ochranu životního prostředí spodním prádlem s motivy bobra a kormorána. Podle ministra Podivínského je to způsob, jak upozorňovat na problémy, které se složitě komunikují, podle nás je to spíše morální úpadek a rozmařilé plýtvání veřejnými prostředky. Nemohly být tyto finance použity přímo na ochranu životního prostředí? S tím souvisí i říjnová reakce Zeleného kruhu prostřednictvím tiskové zprávy na grantovou výzvu MŽP, která poklesem rozdělení financí (ve srovnání s rokem 2011 o 80%) zcela omezila možnost realizace programů, jako je péče o vzácné přírodní lokality, staré aleje nebo poskytování praktických rad domácnostem. Ministr Podivínský navrhl, aby (sami) občané likvidovali černé skládky a přenesl tak svůj odsouvaný problém s odpady na neziskovky. Jak se ukázalo, výběrové řízení na projekty s cílem odstraňování černých skládek bylo velmi neúspěšné. Ministerstvo vyčlenilo na dotace částku 4 miliony korun, do výběrového řízení přišly tři žádosti a jejich souhrnná částka činila pouze čtvrt milionu korun. Skutečnost, že MŽP potřebovalo do konce roku rychle utratit peníze a nevědělo co s nimi, podporuje vedle zakázky na reklamní kalhotky a trenýrky i skutečnost, že nakoupilo více než sto nových aut. Zřejmě proto, aby se úředníci mohli vozit za přírodou.

V lednu nás čeká rozhodnutí o tom, kdo usedne na ministerská křesla. Adeptem na ministra životního prostředí je Richard Brabec (ANO), bývalý finanční ředitel Spolany Neratovice, generální ředitel Lovochemie. Zůstává naším přáním, aby návrhy ekologických organizací nacházely na ministerstvu větší podporu než v obdobích předešlých - za působení ministrů Drobila a Chalupy a Podivínského.

Přeji vám pohodový a ochraně životního prostředí nakloněný nový rok.

Kateřina Vondrášová, Zelený kruh

1

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.

Helena Illnerová se narodila roku 1937 v Praze, je fyzioložka, biochemička a bývalá předsedkyně Akademie věd České republiky. Vystudovala obor biochemie a dále směřovala k biologii. Považuje se sama za vědce, v Čechách zavedla chronobiologii, vedla turistický oddíl, učila na Univerzitě Karlově a při otázce, jak vnímá sama sebe, nezapomíná připomenout, že je také matkou a babičkou. Ve velmi příjemném rozhovoru na půdě Akademie Věd mi zodpověděla nejednu otázku, na téma světelného znečištění a vlivu světla obecně.

Co Vás přimělo zajímat se právě o obory jako biologie a biochemie? Jak jste se vlastně dostala k věcem, kterým jste se celý život věnovala?

Co mě k oboru vedlo – to je dobrá otázka, ale spíše by bylo v mém případě lepší se zeptat, co mě nevedlo k jiným oborům. Humanitní nebo společensko-vědní obory by mě také bavily, ale byly tehdy pod velkou nadvládou tehdejší ideologie, a to se mi nelíbilo. Tudíž přírodní vědy, případně medicína bylo to, co padalo v úvahu. Tatínek byl právník, ale po roce 1948 byl vyhozen ze zaměstnání a skončil ve sklářském průmyslu. A tak měl intenzivní pocit, že zrovna sklo a chemie by mohly být dobrým oborem. A protože jsem na chemii měla dobrého učitele, naštěstí mě bavila. Během studia, jsem ale přišla na to, že bych byla ráda blíže živé přírodě. Od chemie jsem se tedy dostala k biochemii a od ní k biologii jako takové.

V Praze proběhl 27. listopadu 2013 diskusní večer (Science café Zeleného kruhu) na téma světelného znečištění, kde jste o problému spolu s dalšími odborníky promlouvala. Co Vás přimělo se o tento problém zajímat?

Během výzkumu na oddělení vývoje jedinců, jsem zkoumala, jak se vyvíjí metabolismus tvorby močoviny. Vedoucí toho oddělení, pan Prof. Křeček, našel někde nějakou studii o tom, jak by případně světlo mohlo ovlivnit některé metabolické pochody v šišince savců. To bylo první setkání s touto tematikou. Ale asi nejsilnější věc byla, když jsem začala zkoumat pochody v epifyze. Ty jsem chodila zkoumat samozřejmě v různých časech. Jednou v noci jsem si zapomněla baterku s červeným světlem a tak jsem si nechala jen lehounce otevřené dveře na chodbu. Za tři minuty, co jsem něco ve zvěřinci dělala, se mi kvůli světlu naprosto změnily parametry. Tam jsem pochopila, že i velice krátká doba osvětlení může něco udělat s pochody v šišince mozku. Až po více letech usilovné práce, jsem přišla na to, že i jednou minutou osvětlení lze potkanovi změnit biologické hodiny tak, že se třeba o 3 hodiny předběhnou, nebo zpozdí. Což mě docela fascinovalo.

Naše planeta je přesvícená, a lidé obecně využívají světlo daleko víc, než musí. Jaké nejzásadnější problémy, to podle Vás, lidem přináší?

Abychom byli synchronizováni s 24hodinovým rytmem dne, musíme mít radikální světelný rozdíl, mezi dnem a nocí. Ve dne musíme mít hodně světla a v noci co největší tmu. Pokud je náš systém desynchronizovaný, můžeme mít poruchy spánku, psychické problémy, kardiovaskulární onemocnění, nádorová onemocnění, metabolická onemocnění atd. Je to skutečně stres, pro náš organismus.

Kdyby tedy někdo chtěl zajít do absolutního extrému a přestěhovat se někam do chaloupky v lese, kde by žil naprosto podle rytmu přírody, udělal by z tohoto hlediska to nejlepší pro své zdraví?

To vám nikdo neřekne, jelikož je to naprosto nevyzkoušená věc. Vy stejně nemůžete jít do chaloupky v lese a mít třeba teď v zimě rytmus 8 hodin spánku a 16 hodin světla, protože byste stejně něco dělala. Třeba byste poslouchala rádio. Nebo byste si při svíčce četla, což koneckonců dělali i naši předci. Myslím si, že tyto návraty jsou nemožné. Všichni ale víme, že když odjedeme na venkov do různých chat a chalup, spousta lidí tam lépe spí. A nejen že je tam klid, ale skutečně je tam tma.

Je tedy nějaký způsob, jak se může městský člověk v noci proti světlu bránit? Bereme-li v úvahu reklamní billboardy, jejichž světlo může do bytu dopadat, či pouliční osvětlení. Nestačilo by zatáhnout rolety?

Když člověk žije ve městě, je logické, že tam bude více světla. To, že v noci vstanete z postele a nemusíte si rozsvěcet, protože vidíte, to je asi všude. Já sama bydlím v 11tém patře paneláku na sídlišti, kde je velký klid, a stejně tam vidím perfektně. S tím se asi nic nenadělá. Ale kdyby mi svítala reklama do oken a byl by to můj byt, asi bych skutečně chodila na úřad, chodila bych na odbor vnějšího prostředí a něco se s tím snažila dělat. Pokud ovšem bydlíte v úzké uličce a proti vám svítí sousedi, s tím nic neuděláte. Pak se obávám, že jedinou možností je dát si do okna roletu. To má ale jednu velkou nevýhodu. To co by každý člověk rád měl, je, aby se přirozeně budil. A k tomu potřebuje ranní světlo. To je to světlo, které nás synchronizuje, budí, a které nám nastavuje naše biologické hodiny přesně na 24 hodin. Obecně bychom měli přemýšlet, kam dáváme postel, aby tam nejlépe žádné umělé osvětlení nešlo.

Jednotlivec sám, toho asi moc nezmůže, kdyby se snažil o změnu v nějakém třeba i větším měřítku. Kdo ale tedy vlastně problém řeší?

Bylo by dobré se obrátit na ty, co vytváří normy. Jenže s tímhle si asi nikdo dostatečně neví rady, jelikož by to chtělo velmi podložené studie. Tohle ale už není věcí biologů. A lékaři k tomu také moc nemluví. Člověku totiž obecně, tím jak je stresovaný, zdravotních problémů přibývá, a nikdo neřekne: „tak tohle je příčina“, protože to není příčina, je to jedna z příčin vnějšího prostředí. Ale přeci cokoliv co může vadit, se snažím vyloučit.

Kdyby se lidé obecně rozhodli, že s problémem světelného znečištění začnou opravdu něco dělat. Co by to mohlo být?

Myslím, že by vůbec neškodilo, kdyby se třeba kolem desáté hodiny večer, vypnuly všechny rozsvícené výlohy, všechny kanceláře a veškeré reklamy nebo poutače. Samozřejmě, že pouliční světlo být musí, lidé se musí pohybovat. Může být ale přesně namířeno k zemi a žluté barvy. Víte, ale ve městě toho nikdy nedosáhnete, už jenom proto, že v něm svítí auta. A nedbá se na to nikde. Bydlela jsem jednou v Paříži a naproti oknu mi jezdilo metro, které vždy osvítilo celý pokoj.

Určitě by se potom radikálně změnil vzhled měst i celé planety. Myslíte ale, že kdyby to bylo možné, a opravdu se uvažovalo nad takovými opatřeními, že by občané takovou změnu přijali? Jsou na takovou změnu připraveni?

Lidé na to určitě připraveni nejsou. Protože je spousta „nočňátek“, kteří budou chodit do nočních klubů, budou chodit pozdě spát nebo pracují v noci. A tito lidé třeba uvítají světlo a zářící reklamy. Město by ztratilo úplně dnešní charakter. Myslím, že by se to mohlo zavést v menších městech, a rozhodně by se to mělo zkusit, protože by to také byla obrovská úspora energie.

Lidé by hlavně měli mít určité návyky. Měli by vědět, že dívat se večer do počítače s modrým pozadím, či používat velice silné osvětlení jednoduše není vhodné. Světlo by mělo být tlumené a ve žluté barvě. V neposlední řadě by lidé měli znát důsledky, které světlo přináší.

A kromě již zmíněného, napadá Vás nějaké řešení, které je přijatelné a uskutečnitelné?

Opravdu si myslím, že stejně jako od 22 hodiny večerní nesmí být hluk, mohl by se přijmout i jakýsi světelný klid. Ale víte, vždycky bude někdo proti. Lidé nechtějí být omezováni.

CO SE DĚJĚ?

Greenpeace: [Arktická 30 konečně doma](#)

Sto dní poté co byla posádka v Rusku zajata, je konečně zpět ve vlastních zemích. Je to díky veškeré vaší podpoře (emaily, protesty atd), která donutila ruskou vládu se chovat zodpovědně.

Související: **Greenpeace: [Ruský parlament odsouhlasil amnestii pro Arktickou třicítku!](#)**

To znamená, že už nečelí žádným obviněním ani soudu. Nejsou to ale jen dobré zprávy, stále mohou mít záznam v rejstříku trestů v Rusku za čin, který nikdy

nespáchali.

Dima Litvinov řekl: „Je to velké vítězství pro všechny, kteří tak tvrdě pracovali na tom, abychom byli propuštěni a mohli se vrátit domů. Toto je jejich vítězství. Ale nevyhrála ani spravedlnost, ani Arktida. Tyto zápasy nás stále ještě čekají.“

Změna Klimatu: [Koaliční smlouva: ochrana klimatu a regulaci cen vody](#)

Dne 20. 12. koalice oficiálně zveřejnila svoji smlouvu. Kapitola zaměřená na životních

prostředí zřetelně navazuje na volební program ČSSD. Překvapivě se velmi aktivně hlásí k ochraně klimatu, ačkoli toto téma nebylo před volbami nijak silné. Koalice chce dokonce na mezinárodní úrovni usilovat o dohodu navazující na Kjótský protokol, zejména se zaměřením na adaptační opatření. Slibuje také návrh zákona o snižování závislosti na fosilních palivech. Ovšem za podmínky, že tím neutrpí konkurenceschopnost české ekonomiky

Související: **Hnutí Duha: [Koaliční smlouva: vláda předloží přelomový zákon, který srazí závislost na fosilních palivech](#)**

Greenpeace: [Drtivá většina sněmovny proti společné firmě státu s uhlobarony](#)

Poslanecká sněmovna drtivou většinou vyzvala vládu, aby dodržela ochranu severočeských obcí před rozšiřováním uhelných dolů. Poslanci také požadují, aby vláda ustoupila od plánu na vytvoření společného podniku státu s kontroverzními podnikateli Janem Dienstlem a Pavlem Tykačem. Ekologické organizace prosazují, aby stát do Podkrušnohoří přiváděl nová průmyslová odvětví, která vytvoří lepší - trvalejší, efektivnější a čistší pracovní místa než povrchové velkodoly. Chtějí také větší investice do zateplování a čistého vytápění, takže rodiny a městské teplárny nebudou potřebovat tolik uhlí nebo plynu.

Hnutí Duha: [Podle expertů budeme potřebovat jen zlomek dnešní spotřeby uhlí](#)

Rozumné a reálně možné zateplení českých domů uspoří více než dvojnásobek energie, kterou by dodávalo rozšíření uhelných dolů prolomením limitů. Dohromady s možnostmi výroby čistého tepla lze ve vytápění domů kompletně nahradit jak uhlí, tak dovážený plyn. Potvrdila to už první Pačesova komise. Zateplování tak ušetří domácnostem, obcím a firmám na účtech 39 miliard korun ročně. Prolomení limitů by nás naopak stálo 11 miliard korun ročně kvůli škodám na zdraví a životním prostředí, které by zbytečné spálení uhlí způsobilo.

Arnika: [Mezinárodní konference o zpřísnění kontroly toxických látek](#)

Čím začaly podzimní události v roce 1989, které nakonec vyústily v zásadní proměnu politických poměrů v někdejší Československu? Demonstracemi v tehdy extrémně znečištěných severních Čechách, kde se lidé dožadovali čistějšího vzduchu. V podobné situaci se teď nacházejí obyvatelé některých států na východ od našich hranic. Lidé v Bělorusku, Číně, Kazachstánu nebo Thajsku bojují za zdravější prostředí pro život. Do Prahy na mezinárodní konferenci přijeli zástupci organizací, kterým sdružení Arnika pomáhá při práci v jejich domovině. Například v tom, aby byly schopné identifikovat toxické látky znečišťující jejich prostředí, nebo se účastnit procesů, které mohou vést ke zlepšení jejich životního prostředí.

Arnika: [Ještě více spaloven odpadů - šílený plán nebo vypočítavost odpadové lobby?](#)

Politici a úředníci by neměli připustit, aby se Česku pánilo osmkrát více odpadu než dnes. Mnoho cenných surovin by tak prolétlo komíny spaloven, jejich brány by pak opustilo i podstatně vyšší množství toxických látek, jako jsou například těžké kovy nebo dioxiny. Občané by navíc neměli být omezováni v právech na informace a možnosti účastnit se rozhodování o tom, zda v jejich okolí vyroste nová spalovna anebo elektrárna. Ve svých připomínkách k Aktualizaci Státní energetické koncepce (ASEK) to píše sdružení Arnika.

Čisté nebe: [SmogAlarm aplikace v mobilním telefonu](#)

Mobilní aplikace SmogAlarm vyhrála u odborné veřejnosti. Aplikaci pro operační systém Android a iOS, která informuje uživatele o aktuálním stavu ovzduší byla poprvé představena v listopadu 2011. Od té doby si vysloužila již desítky tisíc stažení. Cílem tohoto projektu je zvýšit povědomí veřejnosti o problematice špatné kvality ovzduší hlavně na Moravskoslezském kraji a motivovat veřejnost k aktivnímu zapojení do řešení této problematiky. Stáhnout si SmogAlarm [zde](#).

Calla: [Vláda obrací, úložiště i proti vůli obcí](#)

Ministerstvo průmyslu a obchodu se v plánu činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) na rok 2014, o němž jednala vláda, pokouší zlegalizovat postup při hledání místa pro hlubinné úložiště vyhořelého jaderného paliva. V roce 2013 totiž SÚRAO prostřednictvím státního podniku DIAMO a

družstva GEOMIN požádalo ministerstvo životního prostředí o stanovení průzkumných území ve všech momentálně sedmi vybraných lokalitách. V obdobném plánu pro rok 2013, který v roce 2012 přijala vláda, totiž SÚRAO podmínilo podání žádostí předchozím písemným souhlasem obcí. Správa se ale rozhodla o souhlasu obcí neusilovat a zahájit průzkumy proti jejich vůli.

[Na seznam přírodních památek přibyla Housina](#)

Novou přírodní památkou Středočeského kraje se v listopadu stala Housina. Chráněné území o rozloze 185 ha se nachází v katastrech obcí Libomyšl, Neumětely a Želkovice na Berounsku.

Ekolist.cz: [NP Šumava nebude po 10 letech hubit kůrovce pomocí biocidů](#)

Národní park Šumava nebude v příštím roce hubit kůrovce chemickými prostředky. Stane se tak po více než deseti letech, v nichž park škůdce ničil právě pomocí biocidů. NP Šumava proto ani nepožádal na rok 2014 o výjimku na užívání těchto prostředků. Biocidy se v největším objemu používaly na likvidování kůrovce v letech 2007 a 2008.

Děti Země: [Nikdo nechce nic řešit – a o dokumentu: Dál nic](#)

Rozhovor s režisérem dokumentárních filmů Ivem Bystřičanem o jeho absolventském filmu o dálnici D8 pod názvem "Dál nic" upozorní třeba na takzvanou salámovou metodu. Udělá se malá část a pak se tvrdí, že už se to holt dostavět musí — že už se začalo a není cesty zpět. Společnost, úřady i soudy jsou

vydírány tím, že je racionální dostavět něco, co bylo — často iracionálně — rozestavěno.

Auto*mat: [Rozpočet dál tunelují nenasyté silniční stavby](#)

Hlavní město nebude zlepšovat veřejný prostor. Politici tak Pražanům vysílají jasný signál: zvyšování kvality života zase odsouváme. Můžeme tak očekávat jen nepříjemnosti, protože většina rozpočtu padne na Blanku, aniž by byly zajištěny prostředky na potřebná (a slibovaná) návazná opatření. Dokud se navíc investice do všech druhů dopravy nezačnou plánovat společně, ve vzájemné provázanosti a s ohledem na veřejný prostor, zásadního zlepšení se Praha dočká jen těžko. Výhody tohoto sdruženého přístupu už přitom po západních metropolích mohou zakoušet i v nám bližší Budapešti.

Greenpeace: [Čeští Tesco zákazníci si zaslouží stejné podmínky jako ti v Británii](#)

Britské Tesco má na rozdíl od českého udržitelná (ekologická) pravidla, podle kterých nakupuje a prodává ryby a mořské plody. Britští spotřebitelé se navíc dozvědí z etiket více informací o nabízeném zboží, včetně metody lovu i přesného místa ulovení, které jsou pro odpovědné nakupování klíčové. Greenpeace ČR proto vyzývá Tesco v ČR „Chovejte se stejně odpovědně jako „doma“ v Británii a nedělejte z Čechů zákazníky druhé kategorie!“. Spotřebitelé výzvu Tesco mohou podpořit na stránkách <http://www.tresco.greenpeace.cz>

. Proč Greenpeace protestují? Důvodem je kritická situace oceánů. 75 % populací ryb je přeloveno a některé jsou na pokraji vyhubení. Udržitelná pravidla zajistí, aby prodávané ryby nebyly ohrožené, nepocházely z přelovených populací nebo nebyly uloveny ilegálně či destruktivní metodou.

Pro-Bio: [Značení původu potravin pomůže ekologickým zemědělcům](#)

Podle návrhu zákona má mít obchodník s potravinami s tržbami přes pět miliard korun povinnost viditelně a čitelně zpřístupnit údaje o pěti zemích, které mají nejvyšší podíl na jeho tržbách, a tyto údaje oznámit i ministerstvu zemědělství. Údaj o podílu domácích výrobků v daném obchodním řetězci má zákazníkům pomoci s výběrem místa, kde budou jídlo nakupovat. Svaz obchodu cestovního ruchu tvrdí, že protiústavnost takového opatření spočívá v odkrytí obchodního tajemství. PRO-BIO naopak tvrdí, že na lepší informovanosti českých zákazníků o původu zboží by čeští ekologičtí zemědělci mohli profitovat – značení původu zboží a jimi nabízená kvalita potravin by jim mohla přinést jednoznačně plusové body.

Konopa: [Předpis pro léčebné konopí](#)

Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL) zveřejnil informace o léčebném konopí pro pacienty. Tyto informace jsou určeny pro pacienty, kterým ošetřující lékař specialista předepsal na základě jejich diagnózy individuálně připravovaný léčivý přípravek s obsahem konopí pro léčebné použití. Jsou zde uvedeny základní informace o tomto podpurném léčivém přípravku, jeho

účincích a doporučený způsob jeho použití.

STUŽ: [Senior Roku 2013](#)

Nadace Charty 77 vyznamenala dlouholetého člena STUŽe, vedoucího její jizerskohorské skupiny, neúnavného bojovníka za praktické prosazování principů

udržitelosti, sociálního ekologa a velkého jizerskohorského patriota **Ing. Zdeňka Joukla**. Můžete si vyslechnout rozhovor s ním v [Českém rozhlase](#), přečíst o ocenění článek v [Ústeckém deníku](#), či navštívit jeho vlastní webové stránky <http://www.joukl.cz/>

LEGISLATIVA

Poslanecká Sněmovna

V prosinci se konaly dvě schůze Poslanecké Sněmovny, které se převážně věnovali volbě orgánů Sněmovny a projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 2014. Spolu s ním byl schválen i rozpočet Státního fondu dopravní infrastruktury. Kromě toho poslanci také schválili usnesení, kterým většinou 148 hlasů vyzvali Rusnokovu vládu v demisi, aby neprolamovala limity těžby uhlí a nepodnikla kroky k založení společného těžebního podniku státu a soukromých těžarských společností. Většinová shoda poslanců na něm je do velké míry zásluhou poslankyně Lorencové (ANO), Greenpeace a Hnutí Duha.

Senát

Na prosincové schůzi Senátu byl schválen senátní návrh novely zákona o ovzduší, který tedy nyní půjde do Sněmovny. Návrh mimo jiné umožňuje tzv. výměnu emisních stropů mezi znečišťovateli. Dále Senát pokračoval v projednávání návrhu novely zákona o odpadech, které má umožnit obcím zakázat na svém území sběrný kovů.

Vláda

V prosinci i nadále zůstávala v úřadě Rusnokova vláda v demisi. Schválila mimo jiné návrh novely zákona o Zemědělském půdním fondu, Koncepti mýtného v ČR, plán činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů a zabývala se probíhajícím řízením o porušování směrnice EIA, kterému ČR čelí.

Probíhá SEA řízení k následujícím dokumentům (Příslušný úřad MŽP):

Integrovaný regionální operační program pro programové období 2014 - 2020 (stav – oznámení)

Regionální operační program NUTS II Severozápad pro období 2007 – 2013 – aktualizace dokumentu na základě změn schválených dne 10. 10. 2013 Monitorovacím výborem ROP SZ (stav – nepodléhá dalšímu posuzování)

Integrovaný operační program pro období 2007 - 2013 - aktualizace dokumentu na základě změn schválených dne 11. 10. 2013 Monitorovacím výborem IOP (stav – nepodléhá dalšímu posuzování)

Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje pro období 2014 - 2020 (stav – podléhá dalšímu posuzování)

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014 - 2020 (stav – podléhá dalšímu posuzování)

Generel cyklistických tras a cyklostezek na území Středočeského kraje (stav – podléhá dalšímu posuzování)

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (stav – veřejné projednání)

Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky (stav – veřejné projednání)

ZAHRANIČÍ

[Emisní povolenky čeká důležitý týden. ČR „backloading“ podpoří](#)

Rokování o jedné z letošních nejvýraznějších politických otázek EU spěje ke konci. Europoslanci a členské země se chystají formálně schválit dočasné stažení 900 milionů emisních povolenek ze systému aukcí. Má to „nakopnout“ cenu povolenky, která je už delší dobu příliš nízká. Kvůli složitým vyjednáváním se tzv. backloading oproti původnímu plánu zpožďuje.

[V Číně otevřeli kliniku pro pacienty trpící následky smogu](#)

V jihozápadní Číně byla otevřena klinika pro pacienty trpící obtížemi spojenými se smogem. Informovala o tom agentura AP, podle níž je otevření takového zařízení dalším důkazem toho, jak velké obavy si Číňané ze znečištění ovzduší dělají.

[Bartuška: Česko jádru věří, v EU ale atom umírá](#)

Čas jaderné energetiky v Evropě končí, i když ve světě to tak nevypadá, říká vládní zmocněnec pro Temelín. Některé evropské země chtějí nové reaktory postavit, potýkají se ale s problémy. Těmi hlavními jsou nedostatek kvalifikovaných pracovníků a složitá situace na unijním trhu s energií. Týká se to i dvou plánovaných bloků Temelína, které budou s největší pravděpodobností potřebovat státní podporu.

[EU prošetří britskou podporu jádra. Temelín to prý neovlivní](#)

Velká Británie chce stavět novou jadernou elektrárnu na Hinkley Point. Měla by dostat státní podporu v podobě garantované výkupní ceny. Brusel chce prošetřit, jestli tento plán odpovídá evropským pravidlům. Pro český Temelín by mohl být vývoj v

Británii inspirací, nelze ale očekávat postup podle stejného vzorce, zjistil EurActiv.

Evropská komise začala vyšetřovat německou výjimku ze zelené přírážky

Evropská komise brzy zahájí oficiální vyšetřování německých výjimek a slev z placení nákladů za obnovitelnou energii. Komise to upřesnila poté, co agentura Reuters napsala, že německou vládu už o zahájení vyšetřování informoval evropský komisař pro hospodářskou soutěž Joaquín Almunia.

Země EU se nedohodly na míře omezení tradičních biopaliv

Členské země EU nenašly shodu v otázce míry omezení výroby tradičních biopaliv, které by mělo podpořit přechod k používání jejich nové generace. Podle Pavla Šolce, náměstka českého ministra průmyslu, se některým zemím zdál kompromisní návrh litevského předsednictví málo, jiným naopak moc ambiciózní.

Největší obětí globálního oteplování je podle klimatologů Rusko

Mezi světovými regiony, které se potýkají s největšími následky globálního oteplování, je na prvním místě Rusko. Tvrdí to ruští klimatologové, podle nichž je největšímu nebezpečí živelních pohrom vystaven ruský

Dálný východ, oblast Bajkalu, střední a jižní Ural, Povolží a severní Kavkaz. V ohrožené oblasti je přes 700 měst, v nichž žijí miliony lidí.

Ze zákazu invazních druhů musí existovat výjimky, tvrdí český europoslanec

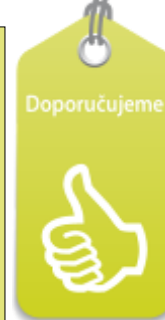
Řešení nekontrolovatelného šíření invazních nepůvodních druhů rostlin a živočichů napříč evropskými státy spatřuje Evropská komise v zavedení seznamu zakázaných druhů. Podle českého europoslance Pavla Poce, který bude mít legislativní návrh na starosti v Evropském parlamentu, je to dobrý nápad, avšak členské státy musí mít možnost výjimek. Existují totiž druhy, které mohou někde škodit, ale v opačném koutě Evropy by kvůli odlišným klimatickým podmínkám jednoduše nepřežily.

Soud EU zrušil rozhodnutí povolit geneticky modifikovaný brambor

Tribunál Soudního dvora EU zrušil rozhodnutí Evropské komise, která v roce 2010 povolila uvést na evropský trh geneticky modifikovaný brambor Amflora. Informovala o tom tisková služba soudu. Důvody jsou procesní, podle tribunálu komise nedodržela všechna pravidla postupu, který s vydáním povolení souvisí.

Kancelář zeleného kruhu pro vás připravila **tipy**, které byste rozhodně neměli propásnout.

Prvním tipem Zeleného kruhu je publikace [Jak žít dobře, zdravě a ekologicky šetrně](#), ve které se dozvíte o dopadech našich každodenních rozhodnutí na životní prostředí - co koupit, co jíst a pít, jak bydlet...a o nabízených alternativách. Rozšířené a přepracované vydání knihy nově zahrnuje kapitulu „Hračky a péče o děti.“ Druhým tipem Zeleného kruhu je benefiční divadelní představení [Žumpa aneb Ekosurrealistické drama s lehkým erotickým nábojem a silným environmentálním apelem](#) v podání souboru Verdis. Akce se koná 7. února, ale doporučujeme zakoupit si vstupenky již nyní.

CO SI PŘEČÍST

Arnika: [Jak šetrně a zdravě nakupovat, prozradí inovovaná kniha](#)

>>TIP Zeleného kruhu<<

Jak si být jistý, že svými nákupy nezatěžujeme planetu a zdraví lidí v jiných částech světa? Odpovědi na tuto i mnoho dalších otázek přináší inovovaná a doplněná kniha *Jak žít dobře, zdravě a ekologicky šetrně*. První vydání zmizelo z pultů knihkupců během několika měsíců, proto sdružení Arnika připravilo vydání druhé. Záštitu nad knihou převzala europoslankyně Zuzana Roithová, která se zasadila o novelizaci směrnice o bezpečnosti hraček.

Auto-Mat: [Ohlédnutí za osmým ročníkem Zažít město jinak v 2013](#)

[Závěrečnou zprávu](#) Zažít město jinak 2013 si můžete přečíst na tomto odkazu.

Calla: [Prosincový zpravodaj Ďáblík](#)

Najdete v něm ohlédnutí za nezákonnostmi, které se děly v NP Šumava, dozvíte se, jak se liší česká

energetická koncepce od doporučení Mezinárodní energetické agentury nebo od reality v Horním Rakousku či jak dopadla klimatická konference ve Varšavě. Dozvíte se, jak je nesnadné prosazovat přírodě blízkou obnovu vytěžených prostor a jak můžete pomoci břehulím, hladovým ptáčkům nebo Calle. A spoustu dalšího, včetně pozvánek na akce. A jestli toužíte po starších číslech Ďáblíka, tady najdete v [archivu](#).

Děti Země: [Životní prostředí nezná hranic, ani svět mocných](#)

Článek předsedy Děti Země Miroslava Patrika v rámci 10. výročí vzniku ČR o činnosti ekologického nevládního sektoru v letech 1990-2 a o jeho vyvoji během následujících deseti letech v samostatném státě, který vyšel v Deníkreferendum.cz dne 10.12.2013.

Veronica: [Ježíšku, letos bez odpadu!](#)

Pro většinu z nás jsou Vánoce spojeny kromě jiných rituálů samozřejmě s vánočními dárky, kterými obdarováváme své blízké. Přitom zároveň tušíme, že přepych a plýtvání „není zadarmo“, ale že

tyto dárky nemusí nutně znamenat drancování přírody ani naší peněženky. Pokud už dárky dáváme a chceme dávat, máme řadu možností, jak pořídit takové, které znamenají menší zátěž pro životní prostředí, případně které mohou pomoci a udělat radost i jiným.

NA CO SE PODÍVAT

Frank Bold: [První kroky Občana 2.0 mohou být různé](#)

Podívejte se na naučné video [zde](#).

Hnutí Duha: [Staré divočiny zmizely, nové činy je navracejí zpět](#)

ČT2 uvedla 29. prosince premiéru filmu režiséra Jana Svatoše s názvem DivočINY o lidech, kteří zasvětili život ochraně divoké přírody. Padesátiminutový dokument, který byl již před dokončením oceněn, přibližuje tři příběhy lidí, kteří svůj život zasvětili ochraně po generace pronásledovaných tvorů. Film je i zamyšlením nad tím, jak naše společnost vnímá divočinu jako kulturní fenomén. Dokážeme žít bok po boku s vlky, medvědy nebo zubry?

Hnutí Brontosaurus: [Audiostezka, která mapuje významné stromy města Brna.](#)

Návštěvníci tak mají možnost projít centrem města a dozvědět se příběhy jednotlivých stromů a míst, kde se nacházejí. Stačí stáhnout mp3 nahrávky a vytisknout mapu z webu <http://www.audiobrno.cz/>.

Arnika: [Stromů okolo cest vytrvale ubývá a krajští silničáři to přiznávají jen neochotně](#)

Kdyby stály v jedné trase, vytvořily by alej dlouhou z Prahy do Olomouce – jenže 17 640 lip, dubů, kaštanů a dalších druhů dřevin už u našich silnic nestojí. Pokáceli je krajští silničáři okolo cest druhé a třetí třídy, které mají ve správě. Nejvíce stromů padlo ve středních Čechách, nejméně na Liberecku. Vyplývá to ze statistiky kácení alejí, kterou zveřejnilo sdružení Arnika.

EnviWeb: [Ptákům v zimě přijde vhod krmítko, občas hodují i vzácní opeřenci](#)

S příchodem zimy by lidé podle ornitologů neměli zapomínat přikrmovat ptáky, kteří v zimních měsících mnohem hůř shánějí potravu. Krmítko naplněné semínky a ořechy umístěné na balkóně či zahradě přijde v zimě ptákům vhod a pokud uhodí kruté mrazy, tak jim může i zachránit život, řekl ČTK Jiří Šafránek z Moravského ornitologického spolku v Přerově. U krmítka se pak mohou objevit ptáci, které lze ve volné přírodě zahlédnout jen s velkou dávkou štěstí.

Mléku se nebraňte, je zdravé. Nebo je to naopak?

Od mládí slyšíme, že mléko je zdravé a proto je potřeba ho pít. Nabídka v obchodech je pestrá, trendem poslední doby jsou pak automaty na mléko nebo nákup přímo od farmáře. Stále více lidí se ale mléka z nejrůznějších důvodů v dospělosti dobrovolně vzdává. Je tedy mléko skutečně tak nezbytné, jak by se mohlo zdát?

Reportéři ČT: [Diesely ničí ovzduší](#)

Opět se potvrzuje, že Češi jsou vynalézaví. Pololegální vytloukání prachových filtrů z naftových aut se u nás stalo "módním"

trendem. Platíme za to ale vysokou daní.
Hodně zajímavá reportáž České televize.

Zelený Kruh: [Science café:](#)
["Očkování=\(ne\)bezpečí"](#)

Dne 11.12. jste se mohli zúčastnit kávy s Prof. MUDr. Benckem, DrSc. a MUDr. Ludmilou Elekovou - zastáncem a odpůrkyní očkování. Nahlédněte do fotodokumentace.

Zelený Kruh: [Vánoční večírek pražských ekologických organizací](#)

18. 12. 2013 se v kavárně Potrvá v Praze konal vánoční večírek pražských ekologických organizací. Podívejte se na fotky [zde](#).

KDE SEHNAT PENÍZE

Google: [Ad Grants](#)

Program Google Ad Grants umožňuje neziskovým organizacím propagovat své cíle a iniciativy ve vyhledávání Google, a to prostřednictvím bezplatné inzerce v programu AdWords v celkové hodnotě až 10,000 \$ měsíčně.

Evropská komise: [Podpora dovedností pro růst a zaměstnanost](#)

Obecným cílem této výzvy je podporovat nové formy spolupráce mezi veřejnými a soukromými subjekty na trhu práce, řešit přetrvávající nedostatky v dovednostech a pomoci zaplnit mezeru mezi nabídkou a poptávkou práce v EU. Uzávěrka je dne 15.1.2014.

MŠMT: [Česko-norský výzkumný program](#)

Program je zaměřen na posílení spolupráce v oblasti výzkumu mezi českými a norskými subjekty. Uzávěrka je dne 3.2.2014.

Navace VIA: [Ber to osobně](#)

Projekt Nadace VIA na podporu vůdčích osobností neziskovek a alternativy nabízí dovednosti, sebezkušenost, asistenci, praxi, sdílení a prostor pro růst.

Nadace VIA: [Techsoup Česká republika – Sdružení VIA \(2014\)](#)

Díky TechSoup mohou neziskové organizace získat téměř zdarma* širokou škálu softwarových produktů od společnosti Microsoft (produkty: Windows 8, Office 2013 atd.), GiftWorks, SAP nebo síťové produkty od společnosti Cisco.

AKCE

Veronica: [Benefiční divadlo 2014](#)

>> TIP Zeleného kruhu <<

Žumpa aneb Ekosurrealistické drama s lehkým erotickým nábojem a silným environmentálním apelem dne **7. února v 18.30** v Brně. Divadelní soubor Verdis, Ekologický institut Veronica a Klub přátel Veronica uvedou ve světové premiéře a zároveň derniéře původní divadelní hru autorů Pavla Klvače a Mojžíra Vlašína.

Veronica: [Z rumiště biozahrada?](#)

Pednáší Ing. Helena Vlašínová. Přednáška se koná ve čtvrtek **16. 1. v 17.00 hod.** v Domě ochránců přírody, Brno.

Veronica: [Střední a severní Vietnam \(expedice 2010\)](#)

Přednáší Luboš Dembický. Přednáška se koná ve čtvrtek **30. 1. v 17.00 hod.** v Domě ochránců přírody, Brno.

Toulcův dvůr: [Jako za starých časů - Pečeme chleba a vyrábíme tvaroh](#)

Dne 20. ledna a **29. ledna 2014 v 15:30** Vás čeká odpoledne provoněné domácími výrobky. Nejprve vymlátíme cepem obilí, pak semeleme zrna na mouku a zaděláme těsto. Zatím co bude těsto kynout, pustíme se do výroby tvarohu. Nakonec upečeme malý chléb.

Toulcův dvůr: [Košík z vrbového proutí](#)

Seznámení s přírodním materiálem - proutím - a vlastnoruční výroba košíku v sobotu **25. ledna od 09:00**. Vede odborník pan Jan Slunský. Na kurzu bude možnost si koupit publikaci „Pletení z proutí od A do Z“. Vstupné: 450,- (zahrnuje materiál, lektorné, režii pořadatele, kávu, čaj). Vhodné pro: pro všechny zájemce od 12 let.

SEVER: [Dílna: filcování z ovčí vlny](#)

Dne **18. 1.** se v Horním Maršově seznámíte s metodou plstění (filcování) a naučíte se vyrábět šperky a různé výrobky a obrázky z ovčí vlny.

Calla: [Zelený čtvrtek](#)

První beseda cyklu Zelené čtvrtky v roce 2014 bude s MUDr. Miroslavem Šutou na téma "Chemie kolem nás, pomáhá i škodí". Dozvíme se, co vlastně za chemikálie kupujeme v obchodech. Beseda se koná **16. 1. od 18 hodin** v Českých Budějovicích.

Ekoporadna při Šmidingerově knihovně: [Zelené otazníky](#)

Ekoporadna při Šmidingerově knihovně vás v rámci cyklu ZELENÉ OTAZNÍKY zve na besedu "Potřebujeme další reaktory v Temelíně?". Ve středu 22. ledna 2014 v restauraci Baobab ve Strakonících. Jsou nové reaktory v Temelíně skutečně potřeba? Kolik za ně zaplatí český spotřebitel? Máme jiné možnosti, jak zajistit naše energetické potřeby? O české energetické budoucnosti bude diskutovat Edvard Sequens z českobudějovického sdružení Calla.

PRO-BIO: [Kurzy "Základy krmivářství" 2014](#)

Společnost mladých agrárníků ČR vás zve na již 12. ročník oblíbeného Kurzu krmivářství. Přijďte nabrat nové informace o výživě a krmení skotu, drůbeže, prasat, koní atd. od odborníků z Mendelovy univerzity v Brně. Kurz bude tradičně probíhat **od ledna do června 2014 každý poslední pátek v měsíci**. Kurz je zdarma.

SEVER: [Ozdravné pobyty dětí](#)

SEVER nabízí možnost pořádání ozdravných pobytů pro děti z oblastí se zhoršenou kvalitou ovduší.

SEVER: [Ekologicky šetrný provoz škol](#)

Seminář bude zaměřen na principy zeleného úřadování, nakupování a provozu školy. Získáte informace a materiály o šetrném nakupování kancelářských potřeb a pomůcek do škol, o šetrném provozu školy včetně šetrných uklízacích prostředků, nákupu a provozu kancelářské techniky a zařízení. Informace a materiály o ekoznačení a odpovědném spotřebitelství. Kdy: **31. 1. 2014 od 10:00 do 14:00**. Kde: Horní Maršov.

PRÁCE

Greenpeace : [Asistent/ka pro logistiku a přípravu akcí](#)

Dobrovolnická pozice - Hledáme dobrovolníka/dobrovolnici pro pomoc s koordinací logistiky a přípravou nejrůznějších aktivit a akcí. Pokud máš zájem o spolupráci, odešli svůj životopis s krátkým motivačním dopisem na adresu jana.pravdova@greenpeace.org

Na přípravě obsahové části jednotlivých sekcí se podíleli Adriana Bínová, Aleš Ziegler, Pavel Bláha a Kateřina Vondrášová.

*Rozhovor vedla Aneta Cibulková.
Úvodní fotografii poskytl Zdeněk Játí.*

Projekt, v jehož rámci je Zpravodaj připravován, byl také finančně podpořen:

Svoboda zvířat: [Fundraiser/fundraiserka](#)

Motivační dopis a strukturovaný životopis pošlete nejpozději do 10. ledna 2014 na adresu priznivci@svobodazvirat.cz.

Frank Bold: [Právník/právníčka](#)

Do našeho týmu hledáme novou posilu na pozici PRÁVNÍK/PRÁVNÍČKA pro práci v oblasti energetiky a ochrany klimatu.